

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir.405
tel.: +373 (0) 22 21-28-17

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Штефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-17

DECIZIE din 30 septembrie 2021 cauza nr. 154/21

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Victorina LUCA – membră
Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru

au examinat, în ședință online, susținerile scrise și verbale ale
petiționarei: XXXXX
reclamatei: YYYYYY, educatoarea Instituției de educație timpurie nr. VVV
persoanei terțe: ZZZZZ, directoarea Instituției de educație timpurie nr. VVV
și
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa hărțuire în educație pe criteriul de proveniență din familie rusă.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarei

- 3.1 Petiționara comunică că, la data de 20 mai 2021, în incinta instituției de învățământ de educație timpurie nr. VVV, sec. Botanica, s-a produs un conflict dintre educatoarea YYYYYY și copilul petiționarei TTTTTT, în cadrul căruia reclamata i-a aplicat forța fizică copilului, apucându-l de mână. În urma acțiunilor reclamatei pe mâna copilului au rămas hematoame, fapt confirmat de asistenta medicală a grădiniței, în rezultat copilul a suferit o traumă fizică și psihică. Ca rezultat a acțiunilor reclamatei, copilul a refuzat să frecventeze grădinița, fiind în stare de stres, exclamând că îi este frică de reclamată, precum și se simte jignit și înjosit public.
- 3.2 Suplimentar, petiționara susține că anterior copilul deseori se plângea că este agresat psihic de către reclamată din diverse motive, mai ales deoarece utiliza limba rusă și faptul că petiționara provine din familie vorbitoare de limba rusă. Astfel, reclamata i-a interzis copilului să vorbească în limba rusă oricând și cu oricine, inclusiv acasă cu familia sau cu prietenii. Reclamata i-a spus copilului că ea inevitabil v-a afla despre acest lucru și ca consecință îi va interzice tuturor copiilor să prietenească cu el, rămânând singur și fără prieteni.
- 3.3 După evenimentele sus descrise privind agresiunea fizică petiționara s-a adresat către administrația IET nr. VVV cu plângere, ulterior fiind informată că reclamatei i-a fost aplicată mustrare aspră.
- 3.4 Petiționara consideră că reclamata și-a depășit vădit competențele or, doar părinții pot decide ce școală va frecventa copilul și care va fi limba sa de instruire. Petiționara

consideră că, acțiunile reclamatei reprezintă discriminare pe criteriul limbii vorbite (rusă), mai mult decât atât, un astfel de comportament a fost observat față de toți copiii părinții cărora sunt vorbitori de limba rusă. Petiționara susține că în pofida faptului că cunoaște la perfecția limba română, iar copilul nu are careva greutate în comunicare în limba română, reclamata a continuat să îl discrimineze din motivul provenienței acestuia.

- 3.5 La 13 iulie 2021, Consiliul a intervenit pe lângă petiționară cu o scrisoare de concretizare pentru a suplini plângerea. În răspunsul oferit, petiționara a subliniat că comportamentul care stă la baza plângerii adresate de către acesta îl constituie atât tratamentul diferențiat în comparație cu alți copii (care provin din familii vorbitori de limba română), dar și comportamentul intimidant și umilitor față de copiii părinții cărora sunt vorbitori de limba rusă.
- 3.6 Petiționara subliniază că copilul său nu întâmpină dificultăți de exprimare în limba română, astfel, în opinia petiționarei motivul unui astfel de comportament din partea reclamatei constituie proveniența copilului, nu limba vorbită.
- 3.7 Petiționara menționează că de atitudinea jignitoare și umiltoare a reclamatei au suferit și alți copii, care nu doar provin, dar și vorbesc preponderent limba rusă. Copii în cauză au fost transferați la mijloc de an în alte grădinițe cu predare în limba română unde s-au adaptat perfect și nu au întâmpinat careva greutate. La fel, petiționara a indicat că la necesitate va prezenta lista copiilor și contactele părinților lor.
- 3.8 În argumentarea celor descrise, petiționara susține că acțiunile întreprinse de către reclamată întru împiedicarea copilului de a vorbi limba rusă în cadrul și în afara grădiniței sunt amenințările verbale precum că copilul este urmărit în permanență de reclamată prin intermediul camerelor video, astfel, dacă copilul va rosti vreun cuvânt în limba rusă reclamata va afla și îl va pedepsi și va face așa ca nimeni să nu prietenească cu el. În consecință copilul se temea să vorbească cu petiționară și o perioadă de câteva ore tăcea. Ulterior, la ureche copilul i-a zis petiționarei să fie atentă, pentru că la ei în casă sunt instalate camere de supraveghere și reclamata îi urmărește să nu vorbească în limba rusă, iar el își face griji pentru petiționară și fratele său mai mic.
- 3.9 Analizând cele spuse și urmărind starea psihologică a copilului, petiționara a decis să treacă la psihoterapie. Concluzia psihologului a fost anexată în cadrul plângerii. Petiționara a indicat că martor la discuția cu reclamata a fost directoarea IET nr. VVV și sora petiționarei.
- 3.10 Petiționara susține că își face griji ca atitudinea discriminatorie a reclamatei să nu se reflecte asupra copilului său mai mic, repartizat în cadrul aceleiași IET, dar și asupra altor copii ce provin din familiile vorbitorilor de limba rusă.
- 3.11 Petiționara susține că comportamentul reclamatei reprezintă discriminare pentru că un astfel de comportament diferit se aplică doar copiilor vorbitori de limba rusă. Susține că fiecare copil are dreptul la educație în egală măsură și nu este de acord cu poziția reclamatei pentru care faptul că urmează să frecventeze școală cu predare în limba română urmează să depună mai multă muncă și are nevoie de mai multă atenție. Menționează că este eronată abordarea de a întreba părinții vorbitori de limba rusă în ce școală vor merge copiii cu predarea în română sau în rusă.
- 3.12 Din materialele prezentate de petiționară evidențiem susținerile reclamatei în explicația din cadrul procedurii disciplinare intentate la plângerea petiționarei. Reclamata a confirmat faptul că a cerut părinților și copiilor să vorbească în limba română din motiv că copilul frecventează grupă română și la fel va continua studiile în limba română. Totodată, reclamata a subliniat că nu vede din partea sa, în calitate de cadru didactic discriminare față de copil.

Alegațiile reclamatei

- 3.13 În același timp, Consiliul a intervenit cu o scrisoare de documentare pe lângă directoarea IET nr. VVV, care a anexat și explicația reclamatei pe marginea solicitării

nr. 03/1445 din 13 iulie 2021. Drept răspuns la solicitare, reclamata a menționat că de-a lungul activității sale în cadrul IET nr. VVV a avut în grupa sa 11 copii vorbitori de limba rusă și obiecții din partea părinților în ceea ce privește comportamentul față de acești copii nu a primit niciodată. Reclamata susține că ea respectă mult această limbă și nu și-ar fi permis să discrimineze pe asemenea criterii. În procesul educațional reclamata comunică că de fiecare dată a apelat la colaborare.

- 3.14 De asemenea, reclamata menționează că întrucât părinții copiilor vorbitori de limba rusă au înscris copiii în instituție de educație timpurie cu predare în limba română, iar în aceste familii limba permanentă de vorbire este limba rusă, copii întâmpinau mari greutăți de comunicare, studiere, implicare ba și chiar erau și bulversați de aceste două paralele. Astfel, colaborarea cu acești părinți a constatat din comunicarea reciprocă în vederea eliminării acestor momente, iar mai cu seamă în perioada pandemică când studiile se desfășurau la distanță când se trimiteau materiale educaționale și fișe la care urmează să a fi lucrat conform regulamentelor interne, sarcini care au fost repartizate egal tuturor copiilor, în cazul în care copii aveau dificultăți reclamata a conlucrat cu părinții pentru a depăși împreună.
- 3.15 Reclamata a menționat că petiționara nu i-a reproșat nimic în ceea ce ține de un careva comportament ofensator în materie de limba vorbită până la data de 25 mai 2021.
- 3.16 Reclamata menționează că în activitatea sa a respectat cerințele legislației în vigoare, iar comportamentul ofensator și/sau abordări mai puțin favorabile față de copiii vorbitori de limba rusă nu a manifestat, însă poate confirma că cu acești copii a lucrat cel mai mult din dorință de a echilibra lucrurile și a fi integrați la fel ca toți ceilalți în comunitatea grupei, întrucât pentru reclamată toți sunt egali.
- 3.17 În cadrul ședinței de audieri din 23 august 2021, reclamata a precizat că a fost educatoarea copilului petiționarei din momentul admiterii acestuia în grădiniță. Examinând materialele dosare, aceasta nu este de acord cu cele imputate.
- 3.18 Reclamata precizează că petiționara i-a sugerat în caz în care copilul nu ascultă să îl sperie că îl va duce la fosta educatoare, deși reclamata nu a făcut niciodată acest lucru. Susține că niciodată nu a ignorat copii vorbitori de limba rusă din motiv că pentru ea toți copii sunt egali.
- 3.19 Reclamata indică că a solicitat părinților să vorbească în limba română cu copilul pentru că cunoștea că copilul urmează să își continue studiile în școală cu predare în limba română. În partea ce ține de situația invocată de petiționară de a nu permite să prietenească cu copilul dacă va vorbi în limba rusă, reclamata susține că grupa a fost una prietenoasă și dacă observa că cineva din copii era singur, ea sugera celorlalți să prietenească cu el. Nu a ignorat niciodată nici un copil.
- 3.20 Reclamata susține că dacă ar manifesta un astfel de comportament discriminatoriu atunci petiționara nu avea să se adreseze după 4 ani. Mai indică că a comunicat activ cu petiționara privind comportamentul copilului. În cadrul ședinței de audieri, reclamata a solicitat eliminarea certificatului psihologului pentru că nu conține data, ștampila, numele prenumele specialistului.
- 3.21 În ceea ce privește urmărirea de către reclamata a copiilor acasă prin intermediul camerelor video, reclamata menționează că în perioada pandemică, învățământul s-a transferat în regim online și au fost transmise sarcini copiilor. La solicitarea părinților care s-au plâns că copii refuză să completeze sarcinile, reclamata cu acordul părinților a spus copiilor că a instalat camere de luat vedere și îi urmărește cum își fac temele. Reclamata reiterează că respinge acuzațiile petiționarei, și că ea a avut o abordare individuală pentru copii care vorbeau rusa pentru a le ușura integrarea. Reclamata a apreciat ca o problemă faptul că copilul petiționarei făcea ore adăugătoare de limba rusă, iar la grădiniță predarea era în limba română, și a concluzionat că de aceea copilul întâmpina dificultăți.

Susținerile persoanei terțe ZZZZ, directoarea IET nr. VVV

- 3.22 Persoana terță a subliniat că nu deține informații privind numărul copiilor încadrați

- în instituție, care provin din familii în care se vorbește limba rusă, deoarece la înmatricularea copiilor nu sunt adresate întrebări părinților ce limbă vorbește copilul.
- 3.23 În conformitate cu Regulamentul de evidență, înmatriculare și transfer a copiilor cu vârsta de 0-6/7 ani în instituțiile publice de educație timpurie de tip general (educație antepreșcolară și învățământ preșcolar), special, sanatorial și complexele educaționale - școli primare - grădinițe din orașul Chișinău care prevede că în instituțiile de educație timpurie și școlile primare - grădinițe sunt înmatriculați, la solicitare, în mod obligatoriu, fără restricții/discriminare și probe de concurs, toți copii cu vârsta de la 3 la 6 (7) ani din districtul școlar corespunzător, în limita locurilor disponibile, conform unei proceduri stabilite de DGETS (platforma online).
- 3.24 De asemenea, menționează că, IET nr. VVV este o instituție solicitată în sectorul Botanica, însă niciodată în perioada de 5 ani de activitate a directoarei nu și-a permis să nu accepte copii vorbitori de limba rusă la înmatriculare. La general, aproximativ 18% din copiii înmatriculați provin din familii unde se vorbește limba rusă. În total în cadrul instituției sunt 13 grupe cu predare în limba română, însă sunt înmatriculați și copii care vorbesc limba rusă. În fiecare grupă din numărul total de copii minim 4-5 copii sunt care provin din familii în care se vorbește limba rusă și cu succes sunt încadrați la școală cu predare la fel în limba română. Părintele individual decide în ce școală va merge copilul după finalizarea treptei preșcolare.
- 3.25 Directoarea a menționat că o adresare cu privire la abordarea mai puțin favorabilă din partea reclamatei, a fost depusă de către petiționară. Sesizări privind comportamentul direct sau limbii vorbite și conflictul reclamatei care a aplicat copilului acțiune fizică agresivă, apucându-l de mână cu forța au fost doar din partea petiționarei. Ocrotirea sănătății fizice, psihice și morale a copiilor este prioritară și nu se admit tratamente și pedepse degradante, discriminări sub orice formă și aplicarea oricărei forme de violență fizică sau psihică.
- 3.26 La 01 iunie 2021 a fost convocată Comisia de etică unde s-a decis aplicarea reclamatei a muștrării aspre și concedierea la următoarea abatere. Directoarea a comunicat că alți părinți nu au sesizat comportament diferențiat în raport cu limba vorbită.
- 3.27 În cadrul ședinței de audieri Directoarea IET nr. VVV a subliniat că circumstanțele invocate reprezintă un conflict personal între reclamată și petiționară. Ea a indicat că reclamata din proprie inițiativă a decis să demisioneze din cadrul IET nr. VVV Confirmă că reclamata a făcut sugestii pedagogice pentru părinți de a vorbi în limba română.

Sușinerile martorei RRRRRRRR

- 3.28 Martora a precizat că a fost șefă a comitetului părintesc din grupa unde educatoarea era reclamata YYYYYY și a frecventat copilul petiționarei. Susține că niciodată nu a primit informații de la petiționară privind comportamentul reclamatei în raport cu copilul său, deopotrivă petiționara a fost întotdeauna mulțumită de activitatea reclamatei. Martora a menționat că copilul petiționarei are un comportament agresiv, or copilul acesteia a fost mușcat de copilul petiționarei. Martora a menționat că nu a fost întrebată de reclamată în ce școală urmează să plece copilul acesteia.

Sușinerile martorului SSSSSSSS

- 3.29 Copilul martorului la fel a frecventat IET nr. VVV împreună cu fiul petiționarei. Martorul a menționat că copilul acestuia la fel a fost discriminat de către reclamată, or copilul vorbește limba rusă și întâmpină dificultăți la grădiniță, iar reclamata nu îl ajută și îi spune să plece la grădiniță rusă dacă nu înțelege. Martorul a specificat că reclamata l-a întrebat în ce școală va pleca copilul dat fiind faptul că sunt o familie de vorbitori de limba rusă.

IV. Dreptul național relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova la art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială; la **art. 35 alin. (1)** este specificat că dreptul la învățatură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instruire și de perfecționare; **art. 35 alin. (2)** stabilește că statul asigură, în condițiile legii, dreptul de a alege limba de educare și instruire a persoanelor.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția *discriminării* ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse; prin *hărțuire* se înțelege comportament nedorit care conduce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 9** interzice expres orice formă de discriminare în învățământ; **art. 12 alin. (1) lit. i)** indică că Consiliul examinează plângerile persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării; **art. 15 alin. (1)** menționează că sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie instigare la discriminare revine persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie; **art. 15 alin. (4)** notează că în urma examinării plângerii, Consiliul adoptă o decizie motivată cu majoritatea voturilor membrilor săi. Decizia Consiliului include și recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor.
- 4.3 **Codul educației nr. 152/2014 la art. 7 lit g), h) și i)** stabilește că educația se întemeiază pe principiul asigurării egalității, incluziunii sociale precum și principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, inclusiv a dreptului la păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase; conform **art. 10 alin. (1)** în sistemul educațional, procesul de învățământ se desfășoară în limba română și, în limita posibilităților sistemului educațional, în una din limbile de circulație internațională sau, în condițiile alin. (2), în limbile minorităților naționale; **art. 10 la alin. (2)** prevede că studierea limbii române este obligatorie în toate instituțiile de învățământ de orice nivel și este reglementată de standardele educaționale de stat; în acord cu **art. 25 alin. (1)** în instituția de învățământ preșcolar sunt înscriși, la solicitare, în mod obligatoriu, fără probe de concurs, toți copiii din districtul școlar corespunzător.
- 4.4 **Regulamentul-tip de organizare și funcționare a instituției de educație timpurie, aprobat prin ordinul MECC nr. 297 din 22 aprilie, 2016 „Cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de organizare și funcționare a instituției de educație timpurie”** conform **pct. 4** educația timpurie instituțională se adresează tuturor copiilor din comunitate, inclusiv celor cu cerințe educaționale speciale (în continuare CES) care au nevoie de recuperare/reabilitare și de incluziune socio-educatională; **pct. 8** stabilește că procesul educațional în instituțiile de educație timpurie se desfășoară în limba română sau, în limita posibilităților instituției (private) și la solicitarea părinților, în una din limbile de circulație internațională; **pct. 10** prevede că includerea activităților cu caracter educațional desfășurate în limba română pentru copiii alolingvi este obligatorie începând cu vârsta de 4 ani și este reglementată de standardele educaționale de stat. Limba (limbile) de instruire în instituția de educație timpurie se stabilește de către fondator; conform **pct. 15 subpct. 4) și 7)**, instituția

de educație timpurie respectă necondiționat *principiul echității și non-discriminării* care se exprimă prin serviciile socio-educative oferite asigură în egală măsură oportunități de dezvoltare tuturor copiilor, indiferent de rasă, gen, etnie, limbă, religie, statut socio-economic al familiei, grad de dezvoltare, dizabilitate și alte criterii protejate, inclusiv a părinților sau a altor reprezentanți legali ai copilului, precum și *principiul egalității șanselor* care se manifestă prin faptul că fiecărui copil i se asigură oportunități egale de dezvoltare liberă, integrală/globală și armonioasă a personalității sale într-un mediu educativ sigur și prietenos (climat motivant, atractiv, în care copiii sunt încurajați să aibă aspirații înalte, să aibă încredere în ei înșiși); **art. 16 subpct. 1)** specifică atribuția instituțiilor de educație timpurie de asigurare de șanse egale și acces la servicii de calitate în unitățile de educație timpurie pentru toți copiii, inclusiv cei cu CES.

4.5 Regulamentul de evidență, înmatriculare și transfer a copiilor cu vârsta de 0-6/7 ani în instituțiile publice de educație timpurie de tip general (educație antepreșcolară și învățământ preșcolar), special, sanatorial și complexele educaționale - școli primare - grădinițe din orașul Chișinău aprobat de DGETS la 08 iunie 2018 la pct. 31 interzice refuzul înmatriculării copiilor în unitățile de educație timpurie pe criterii discriminatorii bazate pe: rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, vârstă, dezabilitate, boală cronică necontagioasă, infectarea HIV ori apartenența la o categorie defavorizată.

4.6 Convenția cu privire la Drepturile Copilului la art. 2 pct. 1 statele părți se angajează să respecte și să garanteze drepturile stabilite în prezenta Convenție tuturor copiilor din jurisdicția lor, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de naționalitate, apartenență etnică sau originea socială, de situația materială, incapacitatea fizică, de statutul la naștere sau de statutul dobândit al copilului ori al părinților sau al reprezentanților legali ai acestuia; **art. 29 pct. 1** Statele părți sunt de acord că educația copilului trebuie să urmărească: **lit. a)** dezvoltarea plină a personalității, a vocațiilor și a aptitudinilor mentale și fizice ale copilului.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 4.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de hărțuire în educație pe criteriul provenienței din familie rusă.
- 4.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții c. Republicii Cehe par. 82-84, par. 177, cauza Chassagnou și alții c. Franței par. 91-92, cauza Timishev c. Rusiei par. 57) prevăd o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționarul/petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.
- 4.3 Pentru a institui prezumția hărțuirii, petiționara urma să prezinte fapte și probe care să indice cumulativ asupra următoarelor elemente constitutive:
- comportamentul nedorit
 - care a condus la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator
 - scopul sau efectul comportamentului a fost să lezeze demnitatea
 - pe baza unui criteriu protejat.
- 4.4 Analizând alegațiile și probele prezentate de petiționară, Consiliul a stabilit că prezumția hărțuirii a fost instituită. Consiliul a reținut drept comportament nedorit, în sensul noțiunii de hărțuire interdicția de a vorbi în limba rusă oricând și cu oricine, inclusiv acasă cu familia sau cu prietenii, în caz contrar va interzice tuturor copiilor să prietenească cu el, rămânând singur și fără prieteni; amenințări verbale precum că copilul este permanent urmărit de educatoare prin intermediul camerelor video și dacă va rosti un cuvânt în limba rusă va fi pedepsit, drept rezultat copilul se teme să vorbească acasă în limba rusă și câteva ore tăcea.

- 4.5 Consiliul admite că totalitatea acestor acțiuni ar putea crea un mediu intimidant în procesul educațional, în special petiționara a menționat că în urma acțiunilor reclamatei, copilul a refuzat să frecventeze grădinița fiind în stare de stres, exclamând că îi este frică de reclamată, precum și se simte jignit și înjosit public. Consiliul, însă, nu a putut reține drept probă concluziile psihologului prezentate de petiționară, deoarece nu corespund rigorilor normative (lipsește data emiterii; numele psihologului; ștampila și alte date relevante). În calitate de criteriu protejat petiționara indică proveniența din familie rusă, or atât petiționara, cât și copilul ei nu întâmpină dificultăți de comunicare în limba română.
- 4.6 În conformitate cu art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. În situația respectivă, Consiliul urmează să aprecieze caracterul comportamentului deplâns din perspectiva respectării cadrului normativ în cadrul IET și, în special, metodele utilizate de educatoare în vederea determinării copiilor de a studia limba română.
- 4.7 Consiliul, analizând în contradictoriu susținerile părților și materialele dosarului, stabilește următoarele.
- 4.8 În ceea ce privește interzicerea de a vorbi în limba rusă oricând și cu oricine, inclusiv acasă cu familia, Consiliul reține că reclamata a recunoscut că a sfătuit părinții să vorbească cu copiii în limba română. În justificarea acestei acțiuni, reclamata menționează că a întrebat petiționara în ce școală urmează copilul să își continue studiile. Reclamata a menționat că copilul petiționarei întâmpina dificultăți în perceperea literelor în limba română, prin confundarea grafiei latine cu cea chirilică, fapt care a devenit stresant, în primul rând, pentru copil. Reclamata a adăugat că situația se complica și prin faptul că copilul frecventa lecții suplimentare la limba rusă. În acest sens, reclamata a urmărit scopul de integrare educațională și a încercat să faciliteze procesul educațional pentru copilul petiționarei care urma să continue studiile în instituție cu predare în limba română. Consiliul reține că petiționara nu a prezentat probe în susținerea poziției sale privind interzicerea categorică de a vorbi în limba rusă acasă și la grădiniță, iar poziția reclamatei prin care susține că a sfătuit părinții inclusiv petiționara să vorbească și în limba română în scopul realizării procesului educațional nu poate fi reținută ca acțiune discriminatorie, or ea urmărea scopul de integrare a copilului prin depășirea dificultăților legate de limbă. Mai mult, petiționara confirmă că succesele copilului în cunoașterea limbii române se datorează inclusiv activităților din cadrul instituției de educație timpurie.
- 4.9 Cu referire la faptul că reclamata i-a spus copilului că ea inevitabil va afla despre faptul că el vorbește în limba rusă și ca consecință îi va interzice tuturor copiilor să prietenească cu el, rămânând singur și fără prieteni, Consiliul observă că din materialele prezentate nu poate reține un astfel de comportament, or petiționara nu a probat un astfel de comportament. Mai mult reclamata susține că încurajează comunicarea și raporturile de prietenie dintre copii.
- 4.10 Referitor la amenințările verbale precum că copilul este permanent urmărit de educatoare prin intermediul camerelor video invocate de petiționară, Consiliul reține alegațiile reclamatei care a menționat că în perioada pandemiei COVID-19, procesul educațional preșcolar s-a desfășurat la domiciliu, astfel copii au primit diverse sarcini. Totuși, părinții au informat reclamata că copiii nu manifestă interes față de sarcinile impuse, de aceea cu acordul părinților reclamata a îndemnat copiii să rezolve sarcinile, deoarece îi urmărește prin intermediul camerelor de supraveghere instalate la domiciliu, fapt care a determinat copiii să îndeplinească sarcinile.
- 4.11 Acestea fiind constatate, Consiliul ajunge la concluzia că acțiunile invocate de petiționară au fost combătute de reclamată. Astfel, Consiliul nu stabilește că copilul petiționarei a fost victimă a hărțuirii în cadrul instituției de educație timpurie. În plus, Consiliul nu a putut reține care ar fi legătura dintre acțiunile deplânse și criteriul invocat (proveniența din familie rusă). În acest sens, subliniem că copilul petiționarei a interacționat cu reclamata de la înmatriculare în IET nr. VVV.

4.12 și în grupă sunt mai mulți copii din familii ruse, iar comportamentul intimidant a reclamatei este deplâns doar după 4 ani de activitate.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, 9 alin. (1) lit. b), art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, coroborat cu pct. 61 din Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate nu constituie hărțuire în procesul educațional pe criteriul de proveniență din familie rusă.
2. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
3. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Svetlana DOLTU – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina LUCA – membră

Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru